
Słowo wstępne

Przyjaciele, koledzy i uczniowie Profesora Andrzeja Kocha z niedowierzaniem przyjmują informację, że w ubiegłym roku minęła 75 rocznica Jego urodzin, a w tym roku mija 45 lat od nadania Mu przez Radę Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu stopnia naukowego doktora nauk prawnych na podstawie rozprawy *Związek przyczynowy jako podstawa odpowiedzialności odszkodowawczej w prawie cywilnym*, przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Witalisa Ludwiczaka.

Profesor Andrzej Koch, po ukończeniu I Ogólnokształcącego Liceum w Bydgoszczy i studiów prawniczych na Wydziale Prawa UAM (1959-1964), zdecydował się na karierę akademicką, pozostając na macierzystej uczelni w charakterze asystenta w Katedrze Prawa Międzynarodowego Prywatnego i Cywilnego Porównawczego. Jego zainteresowania naukowe początkowo koncentrowały się na zagadnieniach odpowiedzialności odszkodowawczej. Od początku w pracach Profesora zauważyć można ciekawość badawczą skierowaną ku problemom teorii prawa i prawa cywilnego. Pomnikowymi wręcz dziełami są te, które dotyczą problematyki związku przyczynowego w prawie cywilnym. Chodzi zwłaszcza o wspomnianą już monografię *Związek przyczynowy jako podstawa odpowiedzialności odszkodowawczej w prawie cywilnym* oraz pracę *Metodologiczne zagadnienia związku przyczynowego w prawie cywilnym*. Mimo upływu ponad 40 lat od ich publikacji zachowały aktualność, inspirując kolejnych badaczy problematyki przyczynowości w prawie prywatnym, a niekiedy skłaniając ich również do polemik. Niewątpliwie stanowią one trwałe, można śmiało rzec – ponadczasowe wkład w rozwój polskiej doktryny prawa prywatnego.

W późniejszym okresie swojej twórczości Profesor zainteresował się cywilnoprawnymi zagadnieniami obrotu gospodarczego, analizując nowe typy umów, zwłaszcza o charakterze dystrybucyjnym. Z tego okresu pochodzi praca *Formy pośrednictwa handlowego na tle wybranych systemów prawnych państw EWG* (Warszawa 1981). Natomiast na podstawie opublikowanej w 1982 r.

rozprawy habilitacyjnej *Umowa wyłącznej koncesji handlowej w eksporcie*, nadał Mu w 1983 r. stopień doktora habilitowanego nauk prawnych. W tym czasie przedmiotem badań Profesora były także formy prowadzenia działalności gospodarczej w Polsce, zwłaszcza przez podmioty zagraniczne.

Po zmianie ustrojowej w 1989 roku i odrodzeniu prawa handlowego, Profesor Andrzej Koch skupił się na badaniu problematyki spółek handlowych. Wśród prac dotyczących tego obszaru poszukiwań naukowych godzi się odnotować przede wszystkim ogłoszoną w 2011 roku monografię *Podważanie uchwał zgromadzeń spółek kapitałowych*. Powstało jedno z fundamentalnych dzieł poświęconych zagadnieniu zaskarżania uchwał zgromadzeń wspólników lub akcjonariuszy.

Twórczość Profesora jest bogata w opracowania, które wyznaczały nowy sposób patrzenia na znane instytucje prawa cywilnego. Tą cechą niewątpliwie odznaczają się prace dotyczące gwarancji bankowych, a zwłaszcza opracowanie poświęcone umowie gwarancji bankowej w 8. tomie Systemu Prawa Prywatnego. W tym dziele Profesor w doskonały sposób uporządkował (a w gruncie rzeczy rozstrzygnął) dyskusję toczącą się w nauce oraz w judykaturze na temat problemu kauzy umowy gwarancji.

Profesor Andrzej Koch interesuje się także problematyką prawa ubezpieczeń gospodarczych. Doniosły wkład w rozwój myśli ubezpieczeniowej stanowią opracowania: *Związek przyczynowy jako przesłanka ubezpieczeń komunikacyjnych typu OC i NW* (w pracy zbiorowej pod red. A. Wąsiewicza, Poznań 1979) oraz *Związek przyczynowy w ubezpieczeniach* (Prawo Asekuracyjne, 3/1995). Nie można pominąć także wkładu Profesora w rozwój prawa ubezpieczeniowego jako redaktora prac zbiorowych: *Umowa ubezpieczeniowa. Aktualne problemy prawne* (Bydgoszcz-Poznań 2005) oraz *Aktualne problemy ubezpieczeń komunikacyjnych* (Warszawa 2008).

Profesor Andrzej Koch prowadził badania nie tylko w Polsce, lecz także za granicą – zwłaszcza na uniwersytetach francuskich i niemieckich, w Grenoble, Münster, Bonn, Rennes oraz w Instytucie Maxa Plancka w Monachium. Owocem tych badań były publikacje naukowe, także w języku niemieckim.

Profesor Andrzej Koch jest bardzo cenionym dydaktykiem. Zawsze wielką popularnością cieszą się Jego wykłady oraz seminaria, co wynika nie tylko z ich wysokiego poziomu merytorycznego, lecz także ze sposobu przekazywania wiedzy, często w lekkiej formie, okraszonej wspaniałym poczuciem humoru Profesora. Nie tylko studenci, ale także badacze prawa i jego praktycy przyczynili się do ogromnej popularności niezwykle cenionych podręczników, *Prawo spółek handlowych i Umowy w obrocie gospodarczym*, redagowanych wspólnie z prof. dr. hab. Jackiem Napierałą. Każdy z nich doczekał się wie-

lu wydań. Profesor wypromował 7 doktorów, którzy wspominają Go jako opiekuna niezwykle pomocnego, ale zarazem dyskretnego, pozostawiającego znaczną przestrzeń naukowej wolności i przychylnie wspierającego samodzielność w badaniach. Profesor wypromował także kilkuset magistrantów oraz recenzował dorobek naukowy wielu doktorantów i habilitantów.

Współpracownicy i uczniowie Profesora Andrzeja Kocha są zgodni co do tego, że znamionuje go doskonała intuicja prawnicza, refleks polemisty i przenikliwość. Te cechy zapewne sprawiły, że Profesor jest nie tylko znakomitym naukowcem, lecz także jednym z wiodących poznańskich adwokatów, owianym sławą przekonującego mówcy. Pomiedzy pasją naukową Profesora i jego aktywnością adwokacką zawsze istniała synergia. Doświadczenie wyniesione z praktyki stanowi płodny grunt dla Jego pracy badawczej, z kolei głęboka wiedza teoretyczna przekłada się zapewne na legendarną już skuteczność adwokata Andrzeja Kocha. Warto odnotować, że Profesor wcześniej, w latach 1964-1966, odbył aplikację sądową w Poznaniu, zakończoną egzaminem sędziowskim, a w latach 1975-1976 był arbitrem Okręgowej Komisji Arbitrażowej w Poznaniu. Od zawsze zatem był zaangażowany w praktyczne funkcjonowanie wymiaru sprawiedliwości.

Profesor Andrzej Koch to nie tylko prawnik – autorytet w zakresie prawa prywatnego, ale i nauczyciel akademicki o otwartych horyzontach, wielkiej kulturze osobistej, wrażliwości i wspaniałym humorze. Mistrz anegdoty, ale także uważny i krytyczny obserwator otaczającej nas rzeczywistości, relacji społecznych i politycznych. Umie i lubi rozmawiać, ku wielkiemu ukontentowaniu interlokutorów.

Z ogromną satysfakcją odczuwamy pomoc i życzliwość, jaką Profesor obdarza współpracowników i studentów, a zwłaszcza okazywaną swoim podwładnym, gdy przez wiele lat kierował Katedrą Prawa Cywilnego, Handlowego i Ubezpieczeniowego UAM. Księga jest wyrazem życzliwości i szacunku przyjaciół Profesora oraz wdzięczności Jego uczniów. Z podziwem odnosimy się do osiągnięć Profesora, zwłaszcza tych związanych z Wydziałem Prawa i Administracji UAM, przy czym szczególnie cenimy Jego sprawne, spokojne i zawsze koncyliacyjne kierowanie Katedrą. Księga jest także dowodem naukowego znaczenia dzieł Profesora oraz potwierdzeniem ich aktualności oraz wciąż płynącej z nich inspiracji. Życzymy Profesorowi Andrzejowi Kochowi wielu lat zdrowia, wierząc, że ich owocem będą kolejne, cenne osiągnięcia, wzbogacające polską naukę prawa prywatnego.

Księgę tę dedykujemy Jubilatowi w podziękowaniu za lata pracy z nami i dla nas.

Redaktorzy